Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100687

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-04-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кольц Ілга Петрівна

2. Kolts Ilha

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Культура і мистецтво. Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-04-2021

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: МИКОЛАЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Код за ЄДРПОУ: 02214774

Місцезнаходження: вул. Фалєєвська, 5, м. Миколаїв, Миколаївський р-н., Миколаївська обл., 54003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.850.003

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, Київська обл., 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, м. Київ, Київська обл., 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 18.41.51, 18.41.09, 80.29.33, 80.29.43

Тема дисертації:

1. Миколаївська домрова школа в контексті професійного народно-інструментального мистецтва Півдня України XX – XXI століття

2. Mykolaiv domra school in the context of professional folk instrumental art of the South of Ukraine of 20th – 21st centuries

Реферат/анотація:

1. Народно-інструментальне мистецтво є невід'ємною складовою музичної культури сучасної України. Становлення професійної освіти, створення значної кількості творів для народних інструментів, розбудова конкурсно-фестивального руху, спрямовані на розвиток та популяризацію виконавства на народних інструментах, дозволяють констатувати надзвичайно високий рівень цієї галузі, який було здобуто упродовж останнього століття. Цей результат, що пов'язаний з академізацією народно-інструментального мистецтва, став підсумком значних зусиль багатьох діячів культури та мистецтва, діяльності як аматорів, так і професіоналів. У музикознавчих працях чимало уваги приділялось різним аспектам народно-інструментального мистецтва, становленню та функціонуванню різних регіональних шкіл. Проте питання розвитку Миколаївської домрової школи в контексті розвитку професійного народно-інструментального мистецтва наразі не набуло наукового обґрунтування. Наголошено, що історичний розвиток народно-

інструментального виконавства XX століття позначений еволюцією від аматорського музикування до професійного. Визначено, що академізація народно-інструментального виконавства – це процес розвитку музично-виконавської практики гри на народних інструментах, який характеризується відходом від суто фольклорного музикування до універсальних академічних форм. Професійне народно-інструментальне мистецтво постає як результат взаємодії трьох компонентів: академічної освіти – виконавства – композиторської творчості. Доведено, що поява системної трирівневої системи освіти (музичні школа, училище, консерваторія) закладає основи формування професійної народно-інструментальної практики. Становлення професійного народно-інструментального виконавства стає можливим завдяки формуванню різних його видів (насамперед, оркестрового, ансамблевого та сольного), що супроводжувалось модифікацією інструментарію. Важливим показником, що засвідчує процеси академізації народно-інструментального виконавства, стає перехід до фабричного створення інструментів, їх модифікації з метою розширення технічних та виражальних можливостей. Створення оркестрових груп з однотипних інструментів дозволяє досягнути тембрової єдності звучання. У дослідженні виділено три основні напрями сучасного домрового виконавства – народний, бароковий та авангардний. Кожен з них відзначається домінуванням відповідного звукообразу, репертуарними уподобаннями та виконавськими інтенціями. Кожна з вітчизняних домрових шкіл орієнтована на відповідний тип репертуару, що є свідченням її ґенези, базових принципів, які становлять методичну основу школи та обраного художньо-виражального навантаження. Питання типологізації домрового виконавства України є актуальним завданням презентованої дисертації. У дисертації аналізуються особливості становлення Миколаївської домрової школи, що функціонує на засадах єдності та спадковості художньо-естетичних традицій і техніко-виражальних засобів, які проявляються у виконавській та інтерпретаційній специфіці. Шлях академізації домрового виконавства у Миколаївському регіоні відбувався у три етапи, які характеризувались рухом від аматорського до професійного музикування. Перші два етапи мають імпліцитний характер, і лише останній (з 1980-х до 2020-х років) демонструє досягнення експліцитного рівня функціонування домрового виконавства. Важливою ознакою цього процесу став тісний зв'язок із загальною народно-інструментальною практикою, яка була та залишається домінантною формою виконавства в культурно-мистецькому просторі Миколаєва. Розвиток домрового виконавства Миколаївщини позначено інтенсивною взаємодією з різними регіональними школами і культурними осередками України. Серед факторів, що сприяють активному розвитку домрової школи Миколаївщини, відмітимо значну кількість фестивалів, конкурсів та концертних заходів (фестиваль-конкурс «Золота струна», Регіональний фестиваль виконавців на народних інструментах ім. Григорія Манілова та ін.). Спостережено зміни у сприйнятті домри як спадкоємиці західноєвропейського барокового музикування, що узвичаюють її нове інструментальне амплуа. Зазначено, що аналогічні трансформації відбуваються і з низкою інших струнно-щипкових інструментів, зокрема гітарою. Доведено, що провідною ознакою Миколаївської домрової школи виступає прагнення до створення звукообразів, які відсилають до традицій барокового музикування. Виявлено домінування ренесансно-мадригального звучання домри, яке реалізується при виконанні творів доби бароко, а також крізь призму творчих експлікацій стилістики минулих епох у творчості сучасних композиторів. Авангардний тип домрового виконавства перебуває на етапі свого впровадження та поки не набув константної форми, а народний тип реалізується на рівні оркестрового та ансамблевого виконавства.

2. Folk instrumental art is an integral part of the musical culture of modern Ukraine. Establishment of professional education system, creation of a significant number of musical compositions for folk instruments, advancement of festival competitions movement aimed at popularization and promotion of folk instruments playing techniques allow to acknowledge extreme progress achieved in this arena in the course of the last century. This success associated with academization of folk instrumental music is the result of significant efforts of numerous cultural and artistic personalities, and activities of both amateurs and professionals. Musicology research works have indeed paid a lot of attention to various aspects of folk instrumental music, as well as to foundation and functioning of various regional schools. However, the issue of development of regional Mykolaiv domra school in the context of the development of professional folk instrumental music has not yet been scientifically grounded. It

is emphasized that the historical development of folk instrumental performance of the 20th century is the evolution from amateur to professional music playing. The academization of folk instrumental performance is determined as the process characterized by transition from purely folklore music towards universal academic forms. Professional folk instrumental music art arises as a result of interactions between three components: academic education – performance – composition. It is being proved that the emergence of a three-level educational system (elementary music school, high music school, music conservatory) creates the foundations for the formation of professional folk instrumental practice. Establishment of professional folk instrumental performance becomes possible due to the development of its various types (mainly orchestral, ensemble and solo), accompanied by modifications of instruments. An important indicator that testifies to the processes of academization of folk instrumental performance is the shift to factory production of musical instruments, as well as their modification aimed at widening of their technical and expressive capabilities. Creation of orchestral groups of same instruments allows for achievement of timbral unity of sound. The study identifies three major areas of modern domra performance – folk, baroque and avant-garde. Each is recognized by the dominance of the corresponding sound image, repertoire preferences and performance intentions. Each of the domestic domra schools is focused on the appropriate type of repertoire, which demonstrates its genesis, its basic principles that form methodological basis of a school and its preferred artistic and expressive methods. The subject of typology of Ukrainian domra play is the actual task of the given thesis. The thesis examines formation peculiarities of Mykolaiv domra play school, which is being formed on the basis of unity and heredity of artistic and aesthetic traditions and technical and expressive means displayed in the specifics of performers and author interpretation. Process of academization of domra play style in Mykolaiv region developed in three stages characterized by shifting from amateur to professional music making. The first two stages are implicit, with only the last, third, one (from the 1980s to the 2020s) demonstrating the reach of explicit level of domra play. A significant feature of this process has been its close connection with the general folk musical instrumental practice, being traditionally and still remaining the dominant form of music performance in the cultural and musical space of Mykolaiv. The development of Mykolaiv regional school of domra play is marked by fruitful cooperation with various regional schools and cultural centers of Ukraine. Among the factors which contribute to the dynamic development of domra play school in Mykolaiv region is the great number of festivals, competitions and concert events (festival contest «Golden String», Hrygory Manilov regional festival of folk instruments performers, etc.). Changes are noticed in the perception of domra as the inheritor to Western European baroque music, which make standard its new instrumental role. It is noted that similar transformations occur with a number of other stringed instruments, including the guitar. It is proved that the main feature of Mykolaiv domra school is the tendency to create sound images referring to the traditions of Baroque music. The domination of the Renaissance madrigal sound of domra is noted during performance of the Baroque era music, as well as through creative explications of the past eras' styles in works of modern composers. The avant-garde style of domra performance is currently at its implementation stage and has not yet acquired its stable form, while its folk form is implemented at orchestral and ensemble performance level.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сєрова Олена Юріївна

2. Sierova Olena Yuriivna

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лігус Ольга Марківна

2. Lihus Olha

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андросова Дарія Володимирівна

2. Androsova Daria Volodymyrivna

Кваліфікація: д. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Анастасія Ігорівна

2. Kravchenko Anastasia

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Афоніна Олена Сталівна

2. Afonina Olena

Кваліфікація: д. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Зосім Ольга Леонідівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Зосім Ольга Леонідівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.